

STATSKONTORETS

UNDERDÅNIGA UTLÅTANDE

ÖFVER

SÄRSKILDA KOMITERADES

DEN 11 NOVEMBER 1875 AFGIFNA

UNDERDÅNIGA BETÄNKANDE OCH FÖRSLAG

TILL

LÖNEREGLERING m. m. FÖR STATSKONTORET.

—

STOCKHOLM,
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG.
1876.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan den, för afgifvande af utlåtande och förslag rörande reglering af de förvaltande embetsverkens och myndigheternas löneförhållanden, i nåder tillsatta komité under den 12 nästlidne November till Eders Kongl. Maj:t ingifvit underdånigt betänkande och förslag till lönereglering m. m. för Statskontoret, har Eders Kongl. Maj:t, genom nådig remiss samma dag, anbefallt detta embetsverk att, inom den 15 i denna månad, till Eders Kongl. Maj:t afgifva underdånigt utlåtande i ämnet.

Då Statskontoret nu går att fullgöra detta nådiga uppdrag, tillåter sig Statskontoret till en början framhålla, hurusom den knappt tillmätta tiden icke medgifvit Statskontoret, hvars vanliga göromål under denna tid af året äro synnerligen trägna, att åt förevarande fråga lemna all den utredning, som ämnets vikt påkallat. De förslag till förändringar i embetsverkets organisation, som af komiterade blifvit i sammanhang med löneregleringsfrågan framlagda, äro af den genomgripande art, att i sjelfva verket afse bildandet af ett helt och hållet nytt embetsverk, som med Statskontoret, sådant det hittills varit organiseradt och verkat, komme att ega föga mer än namnet gemensamt. Att bilda sig ett fullt tillförlitligt omdöme, huru dessa förslag i tillämpningen skulle komma att i alla dess detaljer gestalta sig, äfvensom att i de punkter, der Statskontoret icke ansett sig kunna biträda komiterades mening, åvägabringa alla de upplysningar, som för de särskilda frågornas rätta pröfning varit erforderlig, skulle kräft vida längre tid än som nu blifvit för den nådiga remissens besvarande bestämd. Statskontoret har emellertid här nedan sökt i korthet redogöra för de åsichter, hvilka synts Statskontoret böra vara de bestämmande i fråga om ordnandet af detta embetsverks organisation, och har dervid följt den ordning, i hvilken de särskilda förslagen uti komiterades betänkande förekomma.

Å sidan 12 af det tryckta betänkandet hafva komiterade föreslagit, att Statskontorets åligganden, att till Eders Kongl. Maj:t, jemte utlåtande om sökandenas kompetens och större eller mindre skicklighet, öfverlemna Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förslag till landtränmästare samt, gemensamt med Kammarkollegium, sådana förslag till landskamererare och kronofogdar, äfvensom att i enahanda ordning till Eders Kongl. Maj:t afgifva utlåtande angående afsked eller längre tids tjänstledighet för desse tjänstemän, måtte upphöra. Emot detta förslag, hvilket redan af komiterade för uppgörande af förslag till förändrad organisation af rikets styrelse- och förvaltningsverk i deras den 29 Maj 1859 afgifna betänkande varit väckt, har Statskontoret från synpunkten af dess embetsverksamhet icke något väsentligt att erinra. Visserligen har, vid flera tillfällen, hos kollegierna sökt och af Eders Kongl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande tillstyrkt ledighet för landsstatstjänstemän blifvit, på grund af kollegiernas pröfning af företedda handlingar, beviljad endast för en kortare tid, än sökanden ifrågasatt, men dylika förhållanden kunna möjligen synas icke vara af den vikt, att derföre kollegiernas pröfning af dylika ansökningar skulle bibehållas. Beträffande åter underdåniga förslag till dylika tjänster, måste kollegiernas åtgärd vara inskränkt till en helt och hållet formel granskning af ansökningshandlingarne, hvilken egentligen endast, i händelse af besvär öfver Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes till tjänstens återbesättande upprättade förslag, kan vara af någon större betydelse. I händelse emellertid komiterades

förslag skulle vinna godkännande, torde deraf blifva en följd, att de för landsstatstjenstemäns uppbörd ställde borgensförbindelser, hvilka nu nedläggas i räntekammaren, böra i landtränterierna förvaras; och torde i sådan händelse Statskontoret få till Eders Kongl. Maj:t inkomma med förslag till nya föreskrifter rörande afgifvandet af dylik borgen och de i afseende derå erforderliga kontroller, helst de nu i flere författningar spridda stadgandena i detta ämne i allt fall behöfva omarbetas.

Efter redogörande för det sätt, hvarpå frågor om utbetalning af embets- och tjenstemäns löner och arvoden för närvarande hos Statskontoret handläggas, hafva komiterade (sidan 15) hemställt:

att Statskontorets åligganden i afseende å utbetalning till embets- och tjenstemän af löner och arvoden må sålunda bestämmas, att Statskontoret skall vid början af tredje månaden af hvarje kvartal eller, om löneliquiderna skola blifva månadtligen, vid början af hvarje månad, till hvarje embetsverk och myndighet, som hittills genom Statskontoret kvartalsvis uppburit aflöning, utan föregående requisition utanordna: i förra fallet en fjerdedel och i det senare en tolfedel af det för verket enligt stat bestämda årliga aflöningsanslag, och att aflöningarna för de ledamöter af statsrådet, som äro departementschefer, utanordnas i sammanhang med aflöningarna för vederbörande statsdepartement, för statsråden utan departement, i sammanhang med aflöningarne för civildepartementet, och för ledamöterna af högsta domstolen i sammanhang med aflöningarne för justitierevisionen;

att de till vikariatsersättningar, flitpenningar m. m. anvisade medel må af Statskontoret tillhandahållas uppå requisition i mån af behof, samt

att vederbörande embetsverk och myndigheter öfvertaga redovisnings-skyldigheten för de till dem utanordnade medel och deröfver till Kammar-rätten årligen ingifva redogörelser, under iakttagande i öfrigt, att uppstående lönebesparingar genast, men behållningar å medel, som äro afsedda till vikariatsersättningar, flitpenningar m. m., före December månads utgång till Statskontoret återlevereras, äfvensom att fullmakter och förordnanden i stadgad ordning äro försedda med stämpelpapper innan lönedelen utbetalas.

Den förändring, komiterade i detta hänseende föreslagit, skulle för ordnande af arbetena inom Statskontoret verka fördelaktigt, enär den nu brukliga granskningen af embetsverkens kvartalsrequisitioner äfvensom medlens anordnande och utbetalning måste försiggå inom en jämförelsevis kort tid, de första 4 å 5 dagarne af hvarje kvartalsmånad, utan att derföre andra ärenden få åsidosättas, men Statskontoret anser sig dock böra påpeka de be-

tänkligheter, som från andra synpunkter förekomma mot en dylik förändring. Erfarenheten har nemligen noggsamt ådagalagt, att från embetsverk och myndigheter inkommande aflöningsreqvitioner icke alltid äro upprättade i full öfverensstämmelse med gällande författningar. Hos en del myndigheter och styrelser, hvilka icke äro att hänföra till egentliga embetsverk, kan man icke ens förutsätta den författningskunskap och den vana vid tillämpningen af allmänna föreskrifter, som är nödig ej mindre för bestämmande, huru aflöning i hvarje särskildt fall skall utgå, utan äfven för kontrollen derå, att stämpelpappersförordningens föreskrifter noggrant iakttagas. Visserligen skulle redovisningarne för aflöningsmedlen undergå granskning i Kammarrätten, men — oberäknadt att granskningen inom Statskontoret, hvars tjänstemän ständigt äro sysselsatta med dylika frågor, möjligen kan anses vara mera betryggande än inom öfverrevisionsdepartementet, der desse redovisningar komme att utgöra en ringa del af hvad som borde undergå granskning — skulle rättandet af en redan verkställd felaktig utbetalning föranleda kämbart obehag för den löntagare, som på god tro möjligen fått uppbära mera än honom författningsenligt bort tillkomma, att ej tala om den vidlyftiga skriftvexling, som af sådane anmärkningar skulle föranledas, och de svårigheter för rättelses vinnande, som genom dödsfall kunde förorsakas. För öfrigt synes det vara i princip oriktigt att utanordna löne-medel, hvilka man med visshet vet vara statsverket besparade; och den omgång, medlens återbäring medför, kan åtminstone icke sägas bidraga till en förenklad förvaltning. I motiveringen till detta sitt förslag hafva komiterade yttrat, att då enligt detsamma vederbörande embetsverk skulle öfvertaga den redovisningsskyldighet för sina aflöningsmedel, som hittills ålegat Statskontoret, det borde stå verket fritt så väl att bland sina tjänstemän till uppbördsmän utse den, som dertill funnes bäst passande, oberoende af hans tjänstebefattning i öfrigt, som ock att bestämma de kontroller öfver uppbördens handhafvande, som kunde finnas ändamålsenliga. För Statskontoret är det ej fullt klart, om komiterade afsett, att ansvaret för aflöningsmedlen skulle åligga verkets styrelse, hvilken väl komme att utse redogörare, eller verkets hela personal. I hvilketdera fallet som helst synes det innebära en obillighet att pålägga den enskilde löntagaren ansvar för medel, som enligt allmän föreskrift skulle af en särskild redogörare för hvarje verk handhafvas. Lämpligare torde väl då vara, att registratorn eller den, som eljest är redogörare inom verket, såsom tjenstepligt pålägges skyldighet att omhänderhafva och redovisa aflönings- och arvodesmedlen under de kontroller, som kunna genom allmän författning föreskrifvas, helst detta uppdrag inom de större embetsverken kommer att medföra ej ringa besvär, derför anspråk på särskild godtgörelse eljest icke lära uteblifva. Uppenbart är, att det arbete, som kommer att Statskontoret besparas, måste

på annat ställe utföras och der blifva af större omfång samt föranleda en vidlyftigare räkenskapsföring, hvilken lärers få anförtros åt tjenstemän, för hvilkas egentliga verksamhet dylika bestyr vore helt och hållet främmande.

Komiterades å sidan 18 framställda förslag, att sådana utgifter till rese- och traktamentspenningar, till aflöningar och pensioner, till utflyttningshjälp efter laga skiften samt till skiften och afvittringar, hvilka hittills af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förskottsvis anordnats emot ersättning från Statskontoret, må af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande formelt anordnas, öfverensstämmer med hvad Statskontoret redan i afgifvet underdånigt yttrande af den 14 December 1870 tillstyrkt; och Statskontoret har vid bifall till detta förslag icke något att erinra.

Å sidan 22 hafva komiterade hemställt:

att sådana utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut föranledda besvär, hvilka hittills skolat hos Statskontoret anföras, måtte omedelbart hos Eders Kongl. Maj:t fullföljas, med undantag af dem, som röra räkenskapers och redogörelsers form, hvilka fortfarande borde af Statskontoret upptagas, samt

att, beträffande ordningen för besvärs anförande så väl hos Statskontoret som, öfver Statskontorets eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut, hos Eders Kongl. Maj:t, enahanda föreskrifter, som komitéen föreslagit i fråga om besvärs anförande hos Kammarkollegium eller öfver dess utslag, måtte i tillämpliga delar blifva gällande.

Förutom de frågor, i hvilka, enligt komiterades åsigt, besvär öfver Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut borde af Statskontoret upptagas, är det hufvudsakligen tvenne slag af ärenden, som Statskontoret anser fortfarande böra hit fullföljas, nemligen sådana, som angå rese- och traktamentsersättningar samt tillämpningen af de i länsstaterna meddelade föreskrifter. Såsom skäl, hvarför besvär i frågor om rese- och traktamentspenningar icke vidare borde hit fullföljas, hafva komiterade anført, att, på sätt ofvan är omförmäddt, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hädanefter skulle formelt anordna alla sådana utgifter, utan att desamma sedermera hos Statskontoret till ersättande anmäla; att Statskontoret såsom ett penningeförvaltande verk icke i allmänhet borde befatta sig med handlägg-

ning af besvärsmål, samt att, om dylika mål skulle såsom hittills hos Statskontoret fullföljas, derigenom bibehölles tre instanser för fordringsanspråk, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande väckas, under det att för enahanda anspråk, anmälda hos Statskontoret, endast funnes två instanser — en olikhet, för hvilken enligt komiterades mening god grund icke förefunnnes. Den Statskontoret hittills åliggande kontroll i afseende å rese- och traktamentsersättningar, som af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förskottsvis anordnas, afser, på sätt komiterade (sidan 16) anmärkt, endast att tillse, det de i verifikationsförslagen uppförda belopp blifvit behörigen verifierade och slutsumman riktigt upptagen, och upphörandet af denna kontroll synes således icke kunna på förevarande fråga inverka. Då vidare Statskontoret såsom första instans handlägger ett särdeles stort antal frågor om rese- och traktamentspenningar, och det således bör leda till enhet i författningarnes tillämpning, om dylika mål från länsstyrelserna hit fullföljas; då Statskontoret ej endast förvaltar statsmedlen, utan äfven pröfvar och afgör alla utbetalningsfrågor i hela deras omfattning; då bibehållandet af trenne instanser i rättsfrågor hittills funnits vara af nöden — en grundsats, hvars riktighet icke ansetts förringas deraf, att de mål, hvilka af Hofrätterna i första hand upptagas, endast i två instanser behandlas, och då det synes ligga i sakens natur att, i händelse vederbörande icke åtnöjas med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes på de från Statskontoret erhållne länsstaterna grundade åtgärder, Statskontoret lemnas tillfälle att tolka sina i nämnda stater meddelade föreskrifter, torde det hvarken kunna anses principelt oriktigt eller i annat hänseende olämpligt att omförmälda besvärsmål fortfarande af Statskontoret upptagas. Erfarenheten har jemväl ådagalagt, att dylika mål endast undantagsvis till Eders Kongl. Maj:t fullföljas. Under det till Statskontoret nedannämnda år inkommo besvär i följande antal mål, nemligen:

	1871.	1872.	1873.	1874.
om rese- och traktamentspenningar	3.	17.	11.	10.
„ tillämpning af länsstaternas föreskrifter	17.	17.	15.	3.

så har talan mot Statskontorets beslut i dylika besvärsmål till Eders Kongl. Maj:t fullföljts endast i följande antal mål, nemligen:

	1871.	1872.	1873.	1874.
om rese- och traktamentspenningar.....	1.	2.	5.	2.
„ tillämpning af länsstaternas föreskrifter.....	1.	2.	3.	1.

Den föreslagna förändrade ordningen för besvärs anförande, så väl hos Statskontoret som, öfver Statskontorets eller Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut, hos Eders Kongl. Maj:t, måste Statskontoret afstyrka, utom i hvad den afser att besvären öfver Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvan-

des beslut skulle af denna myndighet jemte yttrande i ämnet till vederbör-
lig ort insändas. Komiterades förslag (sid. 64 och 65 i betänkandet om
Kammarkollegii reglering) afser i öfrigt hufvudsakligen, att tiden för besvärs
anförande skulle från 30 och för de mest aflägsna länen 45 dagar utsträ-
kas till 60 och 90 dagar; att besvärstiden skulle beräknas från beslutets
dag i stället för från delgifningsdagen; att besvär öfver länsstyrelses beslut
skulle i två exemplar ingifvas till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande,
som efter besvärstidens utgång skulle infordra förklaring från klagandens
motpart med föreläggande af viss tid, efter hvars förlopp handlingarne skulle
till centralmyndigheten insändas, samt att denna myndighets utslag skulle
genom Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hållas vederbörande parter
tillhanda. De inom Statskontoret förekommande ärenden äro så väsendtli-
gen olika dem, som af Kammarkollegium handläggas, att förenämnda be-
stämmelser, om de än äro lämpliga i fråga om de mål, som tillhöra det
senare embetsverket, dock icke egna sig för tillämpning i afseende å Stats-
kontoret. De hit inkommande besvärsmål, likasom de, hvilka härifrån till
Kongl. Maj:t fullföljas, äro nästan alltid af den beskaffenhet, att den kla-
gande, vare sig enskild person eller tjänsteman, yrkar att af statsverket ut-
bekomma något belopp, och det är derföre icke att befara, att han skall dröja
taga del af beslutet, likasom bevisningen om delgifvandet ej företer någon
svårighet. Något längre rådrom för ärendets vidare utredning eller anskaf-
fande af bevis, kan icke gerna erfordras, utan ligger det tvärtom i klagan-
dens intresse, att frågan må så snart som möjligt blifva pröfvad. Då i van-
ligaste fall klaganden ej har någon annan motpart än kronan, kan någon
vidare kommunikation ej ifrågakomma; och då det synts icke vara med bil-
lighet öfverensstämmande, att tjänstemannen skulle för utbekommande af sin
rätt vidkännas särskilda kostnader, expedieras i många fall Statskontorets
beslut öfver inkomna besvär endast genom skrifvelse till Eders Kongl. Maj:ts
befallningshafvande.

Komiterade hafva vidare (sidan 22) hemställt, att, med upphörande af
Statskontorets granskningsskyldighet i afseende å bevillning af testamente,
gåfva, fideikommiss m. m. för landsorten, vederbörande Hofrätters och Eders
Kongl. Maj:ts befallningshafvandes uppgifter och redogörelser rörande sådan
bevillning måtte omedelbart till Kammarrätten ingå. Säsom skäl för denna
hemställan hafva komiterade anført, att den tillsyn, som i detta hänseende
kunde af Statskontoret utöfvas, enligt sakens natur måste blifva endast sum-
marisk, enär det speciela öfvervakandet tillhörde ortmyndigheterna och redo-

görelsernas närmare granskning egde rum i Kammarrätten. Denna Statskontorets tillsyn är emellertid icke summarisk, utan går i detalj till hvarje särskild post. Det speciela öfvervakandet kan ej verkställas af ortmyndigheterna, enär dessa ej hafva tillgång till de därför erforderliga handlingar, hvilka insändas till Hofrätterna och derifrån till Statskontoret öfverlemnas. Kammarrättens granskning åter inskränker sig dertill att, sedan bevillningsbeloppet blifvit inbetaldt, tillse att det blifvit rätt beräknadt. Den maktpåliggande kontrollen deröfver, att borgen för bevillingens behöriga utgörande varder ställd, att löftesförbindelserna äro i laglig form upprättade, att bevillingen icke obehörigen balanseras, utan varder inom föreskrifven tid indrifven och redovisad, m. m., utöfvas af Statskontoret och har under den korta tid, dessa ärenden härstädes handhafs, redan i många fall visat sig vara väl behöflig. Skulle denna kontroll upphöra och ifrågavarande uppbörd underkastas den allmänna granskning i Kammarrätten, som derstädes bör ega rum af kronans samtliga intrader, skulle sådant lätteligen tillskynda statsverket förluster, vida öfverstigande det utgiftsbelopp, som nu åtgår till aflöning åt en advokattiskal — en befattning, som, för behandlingen af många andra vigtiga frågor, i allt fall icke kan inom Statskontoret undvaras.

Beträffande komiterades förslag, att Statskontorets öfverinseende öfver Mynt- och Kontrollverken måtte upphöra, får Statskontoret, då komiterade lära vara sysselsatta med förslag till förändrad reglering af nyssnämnda verk, endast anföra, att Statskontoret, med hänseende till den nuvarande organisationen af Mynt- och Kontrollverken, icke har något att emot komiterades förevarande förslag erinra.

Vid granskning af de former, under hvilka Statskontorets embetsverksamhet utöfvas, hafva komiterade först ingått i pröfning af frågan, huruvida det kollegiala behandlingssättet fortfarande kunde anses ändamålsenligt beträffande de ärenden, som tillhöra detta embetsverks förvaltning, och hafva komiterade i afseende härå tillstyrkt:

att i allmänhet den kollegiala formen för ärendenas behandling i Statskontoret må upphöra och beslutanderätten öfverlemnas åt verkets chef; dock med rätt och skyldighet för föredragande ledamoten att, der han är från beslutet skiljaktig, sin särskilda mening till protokollet afgifva;

men att nämnda förvaltningsform må bibehållas för sådana ärenden, hvilka vanligen såsom plenimål anses;

att Statskontoret må fördelas i tre byråar under hvar sin byråchef, nemligen en inkomst- och utgiftsbyrå, en fond- och stämpelbyrå samt en riksbokslutsbyrå, jemte ett för hela verket gemensamt kansli;

att vederbörande byråchef må inför presidenten föredraga de till hans område hörande ärenden, samt

att hvarje Statskontorets tjänsteman skall ega odelad ansvarighet för de åtgärder, han å tjänstens vägnar vidtager.

Då frågan om fördelarne och olägenheterne af ärendenas kollegiala behandling inom de förvaltande verken vid flera tillfällen varit föremål för utredning, torde Statskontoret här böra yttra sig endast i afseende å de skäl, hvilka komiterade till stöd för sitt nyssberörda förslag anfört, samt hvad i öfrigt direkt berör Statskontorets embetsverksamhet. Komiterades yttrande att, om Statskontorets åligganden befunnes vara af ungefär samma beskaffenhet nu, som vid den tidpunkt, då 1720 års instruktion utfärdades, den beslutanderätt, som sagde instruktion tillade presidenten, borde till honom återlemnas, torde i och för sig icke innebära någon bevisning. Den korta tid, som för remissens besvarande blifvit Statskontoret förunnad, har icke medgifvit någon utredning, i hvad mån ärendena nu äro olika mot 1720 och om ej, den enskildes rätt rörande frågor nu förekomma till ojemförligt större antal än vid nyssnämnde tidpunkt, då dessutom de konstitutionella förhållandena voro väsentligen olika de nuvarande och således naturligen påkallade en helt annan form för statens finansförvaltning. Då statsrådets organisation enligt nu gällande grundlagar kräfver särskilda af statsdepartementen oberoende styrelser, har Statskontoret icke ansett sig böra ingå i bedömande, huruvida en byråindelning i den riktning, som komiterade föreslagit, skulle under s. k. ministerstyrelse vara lämplig och nödvändig, helst komiterade icke angifvit, att deras förslag bör ur sådan synpunkt betraktas, och dessutom uppenbart synes, att Statskontorets verksamhetsområde måste högst betydligt inskränkas, i händelse detta embetsverk skulle såsom byråar under Finansdepartementet anordnas. Vidare har Statskontoret ej bort lemna oanmärkt att, oaktadt 1720 års instruktion för detta embetsverk på papperet varit gällande ända till dess instruktionen af den 16 Maj 1856 fastställdes, den kollegiala formen likväl, såvidt Statskontoret kunnat erfaras, inom detta embetsverk förefunnits, åtminstone från antagandet af 1809 års Regeringsform, ehuru först år 1848, i anledning af en då uppkommen meningsskiljaktighet i en befodringsfråga samt Statskontorets anmälan, att "betänklighet yppat sig", huruvida antingen pluralitetens tanke eller den mening, presidenten biträdt, måtte blifva gällande, Kongl. Maj:t förklarade, att, då Statskontoret utgjorde ett af rikets kollegier, de på Statskontorets afgörande

ankommande ärenden borde, likasom uti öfriga kollegier, af presidenten och ledamöterna eller, i den förres frånvaro, af de senare samfäldt prövas, hvarvid, om skiljaktiga meningar yppades, den blefve gällande, hvaruti pluraliteten, efter vanliga grunder beräknad, instämt. — Komiterade hafva jemväl yttrat, att den fondförvaltning, som under de senaste åren ökat Statskontorets göromål, vore till beskaffenheten hufvudsakligen enahanda med den förvaltning af åtskilliga smärre fonder, som sedan längre tid tillbaka tillhört Statskontoret. Detta må visserligen vara förhållandet; men i afseende på omfånget är den nuvarande fondförvaltningen väsentligen olika den, som tillförene ålegat Statskontoret. Ännu i slutet af 1840-talet redovisades af räntekammaren endast fyra fonder såsom stående under Statskontorets förvaltning, nemligen skogsplanteringskassan, kanslistyrelsens handkassa, Norénska fonden och fonden till pensionering af blesserade officerare och underofficerare, hvilka fonders utlånta medel, t. ex. år 1847 eller året innan 1848 års ofvanberörda nådiga bref meddelades, uppgingo, för skogsplanteringskassan till 100,000 rdr, för kanslistyrelsens handkassa till 9,000 rdr och för hvarje af de två öfriga fonderna till 10,000 rdr, allt banko. Nu deremot omfattar denna gren af Statskontorets förvaltning 21 särskilda fonder med ett sammanräknadt kapital af nära 10 millioner kronor. Genom "en enklare form för öfverläggningar och besluts fattande" skulle, enligt komiterades förmenande, en väsentlig tidsbesparing kunde beredas. Då emellertid föredragningen inför den allena beslutande presidenten lärer böra vara lika fullständig, som inför president och ledamöter, samt öfverläggningen mellan presidenten och byråchefen icke torde medtaga mindre tid, än mellan presidenten och två eller tre ledamöter, synes tidsbesparingen endast vara att finna deruti, att byråcheferne blott i plenimål skulle öfvervara hvarandras föredragning. Denna tidsbesparing, hvilken i sjelfva verket ej vore så särdeles betydlig, då byråcheferne i allt fall hela förmiddagarne måste vara i embetslokalen tillstädes, komme dock att köpas ganska dyrt. I följd af den genom alla graderna utsträckta arbetsfördelningen, blefve endast presidenten i tillfälle att få en öfersigt öfver Statskontorets verksamhet i allmänhet; endast på honom skulle det bero, att enhet och kontinuitet i ärendenas behandling komme att ega rum; endast på hans omdöme och försigtighet skulle det ankomma, att de betydliga fonderna blefve placerade på ett sätt, som vore för det allmänna betryggande och fördelaktigt, på samma gång hvarje särskild fonds större eller mindre behof af medlens rörlighet blefve tillgodosedt. Vigten af den anmärkningen, att hvarje byråchef ej skulle erhålla kännedom om Statskontorets verksamhet i hvad de andra byråerna rörde, förringas onekligen i viss mån inför komiterades förslag till byråindelning, ity att hvarje byrå erhållit sin särskilda grupp af ärenden, hvilkas behöriga handhavande föga kräfver kännedom om de andra byråernas verksamhet; men sjelfva den före-

slagna byråindelningen är, enligt Statskontorets åsigt, icke hållbar. I olikhet med en reservant, som ansett att chefen för fond- och stämpelbyrån skulle erhålla väl ringa sysselsättning, föreställer sig Statskontoret, att denne byråchef, med endast en ordinarie tjänsteman till sitt biträde, skulle blifva särdeles hårdt betungad. Deremot delar Statskontoret reservantens åsigt i afseende å chefen för inkomst- och utgiftsbyrån. Att en tjänsteman, äfven med mer än vanlig arbetsförmåga, skulle under någon längre tid kunna nöjaktigt och så som det allmännas fördel kräfvat sköta alla de till denna byrå förlagda ärenden, vågar Statskontoret betvifla, ja! anser det för rent af omöjligt. Visserligen hafva komiterade velat finna ett kraftigt medel till underlättande af byråchefernes arbete i den föreskriften, att hvarje Statskontorets tjänsteman skall ega "odetlad" ansvarighet för de åtgärder, han å tjenstens vägnar vidtager. Då enligt allmän lag hvarje tjänsteman är för sitt arbete i tjensten ansvarig, skulle väl det af komiterade föreslagna stadgande tolkas på det sätt, att byråcheferne icke skulle hafva skyldighet att kontrollera sina underordnades arbete, likasom presidenten skulle ega obetingadt lita på byråchefen — en anordning, som visserligen skulle förenkla arbetet, men ingalunda medföra den trygghet, som i fråga om statens finansförvaltning torde böra ställas framför en jemförelsevis obetydlig besparing i aflöningsstaten. Att staten på detta sätt skulle principiellt afsäga sig all rätt, att af byråcheferne eller presidenten utkräva ansvarighet för hvad i Statskontorets embetsverksamhet kunde hafva blifvit försummadt eller oriktigt åtgjort, så snart försummelsen eller den felaktiga åtgärden kunde anses direkt eller indirekt föranledd af en underordnad tjänstemans åtgörande, vore icke förenligt med de grundsatser i afseende å tjänstemäns ansvarighet, som hittills varit iakttagna; och ett sådant stadgande skulle lätteligen kunna föranleda ett eljest ingalunda berättigadt antagande, att de högre tjänsterna vore mindre behöfliga, enär genom dem staten icke vunne ökad trygghet för göromålens säkra och behöriga gång.

Förbemälde reservant, som funnit komiterades förslag till byråindelning icke kunna tillämpas, har därför ansett den nuvarande departementsindelningen böra bibehållas, men deraf har blifvit en följd, att han måste på hvarje föredragande ställa den rättmätiga fordran, att han skall med sin uppmärksamhet följa äfven de Statskontorets ärenden, som ej tillhöra hans föredragning; och detta anspråk lär svårligen kunna uppfyllas utan förlust af den tidsbesparing, som skulle möjliggöra att med de nuvarande kamereraregöromålen förena föredragningsskyldigheten.

Då Statskontoret sålunda, i likhet med 1859 års komité och i öfverensstämmelse med hvad detta embetsverk städe och senast i underdåniga yttranden af den 31 December 1869 och den 15 November 1873 utan någon meningsskiljaktighet tillstyrkt, ansett de åt Statskontoret uppdragna ärenden

fortfarande böra kollegialiter behandlas, har Statskontoret trott sig, i afseende å komiterades förslag (sig. 28) till bestämmande, hvilka ärenden borde kollegialiter och hvilka af presidenten afgöras, endast böra fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet på föreskriften, att såsom pleni-ärenden skulle räknas sådana förvaltningsfrågor, som icke bestå i rena verkställighetsåtgärder. Enligt Statskontorets uppfattning förekomma nemligen inom detta embetsverk ganska få ärenden, som kunna såsom rena verkställighetsåtgärder rubriceras. Dit äro väl att hänföra beslut om afsändande till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande af riksstater, stämpelpappersförordning, bevillningsstadga och uppgifter till bevillningstaxering, öfverlemnande till Kammarrätten af verkets räkenskaper samt uppgifter på de medel, som blifvit mot redovisning anordnade, aflemnande till Departementen af besparingsuppgifter m. m., hvilka ärenden äro af beskaffenhet, att, om någon afsevärd tidsvinst dymedelst stode att ernå, desamma lätteligen kunde anförtros åt vederbörande ledamot att utan föredragning handlägga. Såsom rena verkställighetsåtgärder skulle möjligen äfven kunna betraktas åtskilliga anordningsfrågor, såsom i afseende å expensmedel, en del löne- och andra qvartaler samt 3:dje, 4:de och 5:te hufvudtitlarnes medel, der ej annan pröfning erfordras, än att medlen innestå och att kassatillgång finnes; men genom sin inverkan på kassan ingripa åtskilliga af dessa frågor högst väsentligt i Statskontorets embetsverksamhet. I alla öfriga anordningsmål måste afgörandet grunda sig på en noggran pröfning, huruvida requisitioner öfverensstämma med i ämnet gällande författningar eller särskildt meddelade föreskrifter; och vid sådant förhållande lærer det vara omöjligt att på förhand särskilja, hvilka mål kunna finnas vara af enkel beskaffenhet eller hvilka må kräfvat en mera omfattande pröfning och tillämpning af författningar och prejudikater. Såsom exempel, att anordningsmål i allmänhet icke kunna betraktas såsom rena verkställighetsåtgärder, tillåter sig Statskontoret nämna, hurusom uti de hos Statskontoret under loppet af innevarande år behandlade frågor om vikariatsarvoden åt landsstatstjenstemän, omfattande 111 särskilda utgiftsposter, de inkomna requisitioner endast i afseende å halfva antalet af de requirerade ersättningsbeloppen blifvit vid Statskontorets pröfning till anordnande godkända, under det i afseende på de öfriga antingen de af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande åberopade grunder för arvodenas utgående funnits icke vara på förhandenvarande fall tillämpliga, eller ock beloppen eijest varit oriktigt beräknade.

Då i sammanhang med den kollegiala formens inskränkande till handläggning af blott sådana mål, som skulle i plenum föredragas, borde förordnas, huruledes, vid inträffande förfall för presidenten eller byråchefen, deras platser genast skulle fyllas, så att ärendenas behandling icke måtte lida något afbrott, hafva komiterade föreslagit, bland annat, att den i graden äldste af ledamöterna skulle förklaras städse vara skyldig att, vid inträffadt förhinder

för presidenten, förestå hans embete, såvida hindret icke varade öfver 14 dagar, men, om det vore af beskaffenhet att räcka längre tid, intill dess uppå genast skeende underdånig anmälan Eders Kongl. Maj:t å embetet meddelade nådigt förordnande. I denna punkt framstår en väsentlig skilnad mellan den af komiterade föreslagna organisation och de generaldirektörs-embeten, som, för bestyret med flere förvaltningsgrenar af mera så att säga praktisk art, blifvit på senare tider inrättade. Dessa styrelser synas Statskontoret i och för sig ega ett afgjort företräde framför det nu föreliggande förslaget derutinnan, att generaldirektörerna städse ega beslutande rätt och icke i somliga frågor dela denna med departements- eller byråcheferne. Deras ställning blir derigenom å ömse sidor mera klar och bestämd. Först då generaldirektör är frånvarande inträder departements- eller byråchefernas beslutande rätt, och, då dessa styrelser äro kollektiva i rådslagen öfver alla förekommande ärenden, blir deraf en följd, att departements- eller byråcheferna tillträda beslutanderätten med full kännedom om de ärenden, öfver hvilka de skola besluta. Inom Statskontoret åter, sådant komiterade synas hafva tänkt sig detsamma, skulle det i sjelfva verket komma att bero på presidenten att, nästan i hvarje särskildt fall, bestämma, om han ville ensam besluta eller föredroge, att låta ärendet kollegialiter behandlas; och i presidentens frånvaro skulle äldste byråchefen förestå presidentsembetet med rätt och skyldighet att ensam besluta, utan att det rimligtvis kan antagas att han, utöfver omfånget för sin egen byrå, egt tillfälle på förhand bereda sig kännedom om de ärenden, som komma att på hans afgörande bero, eller de författningar och stadganden, hvilka han har att tillämpa.

Härvid anser sig Statskontoret böra i minnet återkalla behandlingen vid 1862—1863 års riksdag af frågan om Krigskollegii ombildning. Sedan Kongl. Maj:t i sådant hänseende till Riksdagens pröfning framlagt ett af landtförsvarskomitén uppgjort förslag, enligt hvilket bemälda kollegium skulle förändras till en Arméförvaltning, der ärendena skulle efter sin olika art pröfvas och afgöras utaf särskilda, af hvarandra oberoende, afdelningar eller embeten under hvar sin ansvarige chef, i vissa mål allena beslutande, i vissa mål samfäldt med embetsledamöter, yttrade Rikets Ständer i underdånig skrifvelse af den 4 December 1863, att, "då det blefve mera än svårt att, med ledning af komiténs förslag, uppdraga gränsen mellan de ärenden, som skulle behandlas kollegialt, och dem, der beslutanderätt skulle tillkomma chefen, syntes den föreslagna organisationen strida mot alla i teori grundade eller af erfarenhet angifna regler för en ändamålsenlig samverkan mellan förmän och lydande och dessutom endast vara egnad att framkalla ökade svårigheter vid ärendenas behandling;" och på grund häraf samt af i öfrigt anförda skäl medgäfvos Rikets Ständer, att Krigskollegium förändrades till en Arméförvaltning, der alla mål, som fordrade militäriskt-tekniska insigter,

uppdrogos åt allena beslutande militärchefer, men alla öfriga mål och ärenden öfverlemnades till en särskild, af militärcheferna oberoende afdelning, som utgjordes af endast civila medlemmar och med kollegialt arbetssätt, åt hvilken afdelning tillika uppdrogos den omedelbara dispositionen af Arméförvaltningens kassa och kontrollen deröfver; hvaremot Rikets Ständer ansåge boställsvården och fondförvaltningen böra från Arméförvaltningen skiljas.

I fråga om sättet för in- och utbetalningar hafva komiterade (sid. 38) föreslagit:

att, hvad hufvudstaden beträffar, inbetalning till Statskontoret skall hädanefter såsom hittills verkställas medelst attest, utvisande att beloppet blifvit för Statskontorets räkning i Riksbanken insatt;

att inbetalning från landsorten till Statskontoret bör ega rum på det sätt, att beloppet jemte ett missiv eller reversal insändes till riksbanken och ett annat reversal till Statskontoret; skolande sistnämnda embetsverk dagligen låta genom behörigt ombud från Riksbanken afhemta bankoattesterna å de sålunda under samma eller föregående dag influtna beloppen;

att utbetalning från Statskontoret sker medelst anvisning på Riksbanken, hvilken anvisning, utfärdad för innehafvaren, men försedd med anteckning om den myndighet eller person, för hvilken den är sfsedd, samt om det anslag, hvarå utgiften bör i Statskontoret afföras, skall, derest beloppet bör i hufvudstaden utbetalas, utlemnas till vederbörande fordringsegare emot qvitto å en lista, så uppställd, att densamma kan användas såsom verifikation till Statskontorets kassaräkning, men, om penningarne skola till landsorten afsändas, öfverlemnas till Riksbanken för afsändningens besörjande; börande i sistnämnda fall skrifvelse derom från Statskontoret till vederbörande aflåtas med anmodan att, efter medlens mottagande, derom meddela Statskontoret underrättelse;

att anordningar å landtränterikassorna icke vidare må från Statskontoret utfärdas, samt

att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande må förständigas att, vid behof för landtränterien af vaxling eller utbyte af mynt, derom vända sig direkt till Riksbanken.

För Statskontoret synes det ur principiell synpunkt ej kunna anses riktigt, att ett verk sådant som Riksbanken, hvilket omedelbart endast sorterar under Riksdagen och förvaltas af dess fullmäktige, skulle ingå såsom en länk i administrationen, och annorlunda lära väl icke detta förslag kunna betraktas, då Riksbanken dels, i afseende på inbetalningar från landsorten, skulle, med ledning af ett försändelsen åtföljande reversal, verkställa insätt-

ningen för Statskontorets räkning, dels i fråga om utbetalningarne skulle, enligt å de utfärdade anvisningarne framställd begäran, draga försorg om medlens afsändande till vederbörande, hvarvid jemväl i de fall, der vissa slag af mynt åstundades, sådant skulle af Riksbanken iakttagas efter den sedel- eller myntförteckning, som komme att åtfölja anvisningen.

I afseende särskildt å inbetalningar från landsorten skulle förslaget visserligen i och för sig innebära en förenkling; men dels vore denna af föga betydighet, då nemligen numera uppbörden till ojemförligt största delen inflyter i postremissvexlar och besväret, att en gång om dagen till Riksbanken aflemna ankomna dylika vexlar emot erhållande af bankoattester, icke är större, än att hvarje dag derstädes afhemta attester å för Statskontorets räkning influtna medel, dels skulle den nu före insättningen iakttagna granskningen, att belopp och levereringstitel äro riktiga, icke vidare kunna ega rum — en granskning, som dock i afseende på undsättningsmedel, öfveråriga depositioner, afbetalningar å odlingslån m. m. ej är utan sin vikt, dels skulle förändringen möjligen föränleda, att Statskontoret nödgades i banken hafva en enda räkning, hvilket åter skulle nödvändiggöra ej obetydligt arbete för beräkningen af de särskilda kassornas behållningar.

Beträffande åter förslaget om utbetalningarnes verkställande genom riksbanken, hafva komiterade medgifvit, att detta skulle för den enskilde medföra olägenheter, och dessa blefve, enligt Statskontorets tanke, så väsentliga, att förslaget redan därför synes böra öfvergifvas. Den omgång och tidspillan, som för alla, hvilka hos Statskontoret hade medel att lyfta, skulle föränledas deraf, att de, efter anvisningens utbekommande hos Statskontoret, nödgades i Riksbanken lyfta beloppet, skulle för mången föränleda tidsutdrägt och kostnader, som blefve ganska kännbara. Personer från andra orter, hvilka antingen fullgjort uppdrag såsom komitéledamöter, examensensorer m. m., eller på en dag eller några timmar hitrest för att lyfta till väganläggningar, vattenaftappningar eller dylikt anvisade medel, och hvilka personer under nuvarande förhållanden kunna, äfven om de långt fram på förmiddagen anmäla sig, erhålla liqvid samma dag, skulle säkerligen ofta, endast i följd af omgången att i Riksbanken lyfta penningebeloppen, nödgas i hufvudstaden kvarstanna till följande dag. Den af komiterade antydda utväg, att anvisningen kunde inlösas i hvilken annan bankinrättning som helst eller begagnas i enskild liqvid, synes icke vara att eftersträfva, enär dymedelst ständiga och länge fortlöpande olikheter mellan Statskontorets och Riksbankens räkningar skulle uppkomma.

För Statskontoret skulle det föreslagna sättet för utbetalningarnes verkställande i vissa fall medföra väsentligen ökad arbete. Då från samma anslag nu samtidigt anordnas medel åt flere personer, upptagas dessa personer med för en hvar utfördt belopp å anordningen eller, om antalet är stort,

å en anordningen bilagd förteckning, men för hvarje anslag utfärdas endast en anordning och en assignation, hvaremot enligt komiterades förslag en särskild anvisning skulle för hvarje person utfärdas. Exempelvis skulle nådiga brefvet den 30 December 1874, angående gratifikationer åt vissa personer från extra utgiftsanslaget å Riksstatens sjunde hufvudtitel, enligt komiterades förslag, hafva kräft 426 särskilda anvisningar i stället för en anordning och en assignation. De kvartalsvis återkommande anordningarne å allmänna indragningsstatens anslag till beneficier och benådningar till embets- och tjänstemän, å enahanda anslag till enkor och onyndiga barn samt å anslaget till embets- och tjänstemäns pensionering, skulle efter nuvarande antalet deri upptagne personer föranleda respektive 44, 84 och 105 anvisningar för hvarje kvartal, under det desse utbetalningar nu expedieras genom en anordning och en assignation för hvarje anslag och kvartal.

Såsom hufvudsakligt skäl för förslaget att åt Riksbanken uppdraga att direkt mottaga Statskontorets inkomster och ombestyrja verkställandet af dess utbetalningar, hafva komiterade anført, att bibehållandet af kontant kassa, äfven af högst begränsadt omfång, nödvändigt medförde bibehållandet af en kassaafdelning inom Statskontoret och i sammanhang dermed stående uppbördsbestyr och kontroller, samt att undanröjdandet af dessa olägenheter synts komiterade vida mer betydande än det ringa ökade besväret för en del af dem, hvilka skulle uppbära penningarne. Emellertid torde, i motsats mot hvad komiterade antagit, äfven med tillämpning af deras förslag kontanta medel till ganska betydliga belopp komma att passera Statskontoret. De fonderna tillhöriga, på olika tider af året till betalning förfallna räntekupon-ger samt utlottade obligationer uppgå årligen till omkring 350,000 kronor, hvilka medel väl torde fortfarande få af Statskontoret sjelf lyftas och i Riksbanken insättas, och i öfrigt torde minskningen i Statskontorets göromål fullt motsvaras af tillökningen i göromål inom Riksbanken, så att ingen eller ringa besparing för det allmänna skulle uppkomma.

I afseende å den föreslagna förändrade formen för behandlingen af utbetalningsfrågor inom Statskontoret, hafva komiterade å sid. 35—37 närmare utvecklats sin mening. Statskontorets anordning i dess nuvarande form är en utbetalningsordre, vare sig till räntekammaren eller till landtränteri, hvilken ordre, förutom föreskrift om utbetalning af ett visst belopp, innefattar uppgift å det anslag, hvarå utgiften skall afföras, den person eller myndighet, som eger beloppet lyfta eller disponera, den stat eller det särskilda stadgande, på grund hvaraf beloppet bör utgå, samt de vilkor som äro vid beloppets utbekommande fästade. Dessa anordningar skulle nu, enligt komiterades förslag, utbytas mot en qvittenslista, hvilken endast komme att utgöra en förteckning öfver de från Statskontoret utlemnade anvisningar. Beslutet om utgiften hafva komiterade ansett böra, i stället för i anordningen, upp-

tagas i de af dem föreslagna utgiftsräkningar, hvilka skulle inrättas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de anteckningsböcker, som nu föras i Kammarkontoret, hvaremot sjelfva räkenskapen, memorialböckerna, synts dem öfverflödiga. Den af komiterade föreslagna anvisning, hvilken i sjelfva verket är afsedd att ersätta Statskontorets anordningar och assignationer, skulle utställas på innehafvaren, men innehålla uppgift å personen, till hvilken den skulle utlemnas, samt det anslag, hvarå utgiften komme att afföras, hvilket senare komiterade, under förutsättning att hvarje anslag i riksstaten blefve försedt med nummer i fortlöpande följd inom hvarje hufvudtitel, jemte littera, der flere anslag förekomma för samma eller likartadt ändamål, ansett kunna ske genom att endast införa anslaget så beskaffade beteckning. Detta anslagens betecknande med nummer och littera skulle, enligt Statskontorets tanke, medföra tidspillan och besvär, ojemförligt större än den förkortning, som dymedelst skulle vinnas. Hvar och en med dessa ärenden förtrogen måste antagas ega noggran kännedom om de särskilda anslagens benämning och natur, men deremot skulle för bibehållandet i minnet af hvarje särskildt anslags nummer och littera erfordras en särskild begåfning, som icke hos alla kan förutsättas, helst nummerföljden nästan för hvarje riksdag komme att undergå förändring. Riksstaten torde således för hvarje särskildt fall behöfva anlitas, och denna åtgärd skulle uppenbarligen medtaga mera tid, än att nedskrifva anslaget rubrik.

De anteckningar, som af vederbörande bokhållare skulle göras i de s. k. utgiftsböckerna, skulle innefatta enahanda uppgifter, som de nuvarande anordningarna, men detta måste förutsätta, att hela innehållet deraf skulle af byråchefen påtecknas akten — en åtgärd, som icke kan anses vara förenad med mindre besvär, än utskrifning af anordningar, för hvilka tryckta blanketter användas. Dessutom förekommer, att ett stort antal anordningar innehålla uppgifter, hvilka den person eller myndighet, som mottager medlen, har af nöden att känna, men om hvilka han enligt komiterades förslag komme att lemnas i okunnighet, såsom angifvandet af de grunder, enligt hvilka beloppet beräknats och hvilka ofta äro väsentligen olika dem, som legat till grund för det i requisitionen framställda anspråk, föreskrift att beloppet bör af vederbörande myndighet särskildt redövisas eller, om det anordnats såsom förskott, inom hvad tid redovisning därför bör lemnas, i hvilket sistnämnda fall Kongl. brefvet den 7 April 1830 innehåller, att redovisningsskyldigheten jemte den för uraktlåtenhet derutinnan stadgade påföljd alltid bör i förskotts-anordningen utsättas. Det hittills iakttagna förfarandet, att medel anordnas till disposition af vederbörande embetsverk eller af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, lärer väl äfven för framtiden svårligen kunna undvikas, men ej heller detta är med komiterades förslag förenligt.

I motsats mot hvad komiterade sid. 56 yttrat, föreställer sig Statskontoret, att de föreslagna förändringarne i afseende på medlens utbetalning skulle väsentligen försvåra granskningen så väl i Kammarrätten som hos Riksdagens revisorer. För närvarande verificeras hvarje utgiftspost med den qvitterade anordningen, hvilken innehåller grunderna för utgiften, och de handlingar, på hvilkas pröfning beslutet om utbetalningen grundats, finnas ordnade efter resolutionsdagen och upplemnas i Kammarrätten, så snart sådant påkallas, likasom de alltid tillhandahållas Riksdagens revisorer. Enligt komiterades förslag skulle deremot utgiften endast verificeras med qvittenslistan, från hvilken man då skulle i utgiftsboken uppsöka hvarje särskild utgiftspost.

För förslaget att anordningar å landtränterikassorna icke vidare måtte från Statskontoret utfärdas finnes icke i det underdåniga betänkandet något skäl anfördt, och Statskontoret känner således ej, hvilka fördelar komiterade ansett genom tillämpningen af detta förslag kunna vinnas; men för sin del finner Statskontoret detsamma hvarken leda till förenkling eller ur annan synpunkt kunna förordas. Oafsedt det oegentliga deruti, att Statskontoret icke skulle å sina filialkassor i landtränterierna utställa anordningar lika väl som på sin hufvudkassa, skulle förändringen medföra ej oväsentlig omgång och föranleda ej ringa olägenhet. I stället att Statskontoret med ett enkelt missiv till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfversänder anordningen, hvilken hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande endast föranleder beloppets utbetalning från landtränteriet emot qvitto å anordningen, skulle väl, enligt komiterades förslag, Statskontoret uti skrifvelse, hvilken då måste innehålla allt hvad nu i anordningen innefattas, anmoda Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att beloppet utbetala, hvarefter Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande skulle besluta och utfärda anordning å beloppet. Vidare skulle i de många fall, der Statskontoret till annan myndighet, t. ex. Skogsstyrelsen eller Konsistorierna, öfverlemnar å landtränteri utställda anordningar, Statskontoret, för tillämpning af komiterades förslag, dels i skrifvelse till bemälda myndighet meddela svar, innehållande, till vederbörandes kännedom i fråga om beloppets beräkning m. m., allt hvad nu i anordningarne finnes upptaget, jemte underrättelse att medlen finge i angifvet landtränteri eller, på sätt i fråga om Konsistorierna ofta är fallet, i flere särskilda landtränterier lyftas, dels ock angående medlens utbetalning aflåta till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande särskilda skrivelser, jemväl innehållande allt, som för en blifvande granskning af åtgärden erfordras, hvarefter Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande komme att besluta och verkställa utbetalningen. Slutligen skulle, för beredande af möjlighet att, på sätt i afseende å flere anslag är nödigt, inom Statskontoret under löpande året ega kännedom om anslagens ställning, enahanda anteckningar i afseende å dylika utbetalningar

här föras, som om medlen blifvit af Statskontoret utanordnade. Att således den i detta hänseende föreslagna förändring skulle, förutom andra olägenheter, föranleda ökad arbete icke blott inom detta embetsverk, utan äfven, och detta i vida högre grad, hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, synes Statskontoret lika uppenbart, som att dessa icke obetydligt ökade göromål, hvaraf, såvidt Statskontoret förstår bedöma, det allmänna icke skulle tillskynas det ringaste gagn, skulle hos tjenstemännen framkalla icke oberättigade anspråk på förbättrad aflöning eller förstärkning i antal, eller ock kanske begge delarne.

Vid förslaget om Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förstärkning, att vända sig direkt till Riksbanken för vexling eller utbyte af mynt, har Statskontoret ej annat att erinra, än att tillämpningen af detta förslag ej synes förenligt med de åsikter, som legat till grund för Eders Kongl. Maj:ts, i nådigt bref den 29 nästlidne Oktober meddelade beslut, angående försändning af silfvermynt till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i de fyra nordligaste länen, och att det äfven i detta fall synes ur principiell synpunkt vara oegentligt, att Riksbanken skulle deltaga i statens administrationsbestyr.

Äfven i afseende å fondförvaltningen hafva komiterade ansett förändring böra ega rum och i sådant hänseende föreslagit, att, i den mån sådant utan olägenhet eller skada kunde ske, de fordringar, hvilka de under Statskontorets förvaltning och vård ställda fonder och kassor för närvarande egde mot säkerhet i inteckningar med viss uppsägningstid, måtte indrifvas samt de, Längmanska fonden tilhörande aktier försäljas, äfvensom att fondernas och kassornas tillgångar måtte göras fruktbärande, hufvudsakligen genom inköp af räntebärande obligationer.

Statskontoret har, på sätt komiterade äfven omförmält, hufvudsakligen användt inflytande, för utgifter ej behöfliga medel till inköp af räntebärande obligationer, och torde på enahanda sätt komma äfven hädanefter att förfaras; hvaremot Statskontoret ej kan dela komiterades åsigt om realiserandet af nu befintliga inteckningar, hvilka till icke obetydlig del lemna högre ränta och vid förvaltningen lända till mindre besvär än obligationer, hvilka i allmänhet äro på mindre belopp utställda. Då af staten eller allmänna hypoteksbanken utgifne obligationer icke alltid lära vara att till skäligen pris påräkna, kräfver sjelfva pröfningen af obligationernas säkerhet och värde ingalunda mindre erfarenhet och insigter, än som för bedömandet af inteckningar

erfordras, hvarförutan, så väl vid inköpet som alltjemt sedermera, erfordras en noggran tillsyn, huruvida utlottning egt rum eller ej.

Ej heller kan Statskontoret finna den föreslagna försäljningen af de, Längmanska donationsfonden tillhöriga 32 aktier uti Forssa bomullsspinneri i Finland vara nödig eller ens önskvärd. Dessa aktier, hvilka vid delningen af bruksegaren E. J. Längmans efterlemnade tillgångar tillfallit svenska folket, äro i räkenskaperna upptagna, efter nominelt värde af 1,000 rubel silfver per aktie, med ett belopp af 2,800 kronor, eller tillsammans 89,600 kronor, och hafva i utdelning å detta belopp under åren 1867—1874 lemnat i meddeltal 13 procent årligen. Att dessa aktier skulle kunna med fördel afyttras, har Statskontoret skäl betvifla.

Vidare hafva komiterade föreslagit:

att samtliga fondernas tillgångar skulle förenas till en kassa med gemensam förvaltning och bokföring;

att, innan den gemensamma förvaltningen af fonderna trädde i verket, hvarje fonds tillgångar skulle uppskattas till sitt verkliga värde och detta bokföras i stället för det nuvarande; börande uppskattningen ske efter sådana grunder, att fonden tillgodoföres det belopp, som, i händelse realisering af tillgångarne då egt rum, skolat honom tillfalla, samt

att ny uppskattning af fondernas tillgångar sedermera skulle ega rum, så ofta Statskontoret funne dessa, genom värdepapperens stigande eller fallande, hafva så förändrats, att räkenskapen icke längre utvisade fondernas verkliga ställning.

Till stöd för denna framställning är endast anfördt, att dymedelst skulle åstadkommas en mycket förenklad bokföring och att mindre kassa behöfde vara ineliggande. — Den förenkling i bokföringen, som genom komiterades förslag skulle åstadkommas, torde till stor del komma att motvägas genom ett ganska tidsödande bokslut, och skilnaden i behöflig kassabehållning kan, efter Statskontorets tanka, ej vara af nämnvärd betydighet, då denna behållning äfven under nuvarande förhållanden kan, då några betydligare utgifter ej äro för den närmaste framtiden att emotse, hållas ganska låg. Så utgjorde kassabehållningen, t. ex. den 23 November 1874, 41,501 kronor 30 öre, den 7 sistlidne Juni 42,448 kronor 36 öre och den 8 i nästlidne månad 25,436 kronor 91 öre. Genom det nya bokföringssättet skulle dessutom omöjliggöras, att å hvilken tid som helst, utan verkstäldt gemensamt bokslut, bestämma en kassas ställning.

Då härtill kommer, att de fonder, derå utgifter i allmänhet ej förekomma, såsom Längmanska donationsfonden, Palmqvistska fonden m. fl., skulle komma i åtnjutande af mindre ränteinkomst, än nu är fallet, samt att äfven de fonder, hvilka ega tillgångar, som löpa med högre ränta än 5 procent, skulle, då dessa tillgångar, bestående i reverser mot inteckning, af

kommuner utfärdade förbindelser m. m., vid en sammanföring icke kunna upptagas i värde öfver pari, komma att lida en årlig ränteförlust och denna ingalunda obetydlig, då dylika värdepapper hufvudsakligen hos tvenne fonder finnas för mer än en million kronor, — synes ej mycket tala för en dylik sammanslagning af fonderna, hvilken dessutom skulle i afseende å bokföringen föranleda frånträdande af grunderna för Kongl. Maj:ts i nådiga cirkuläret den 14 Januari 1871 meddelade föreskrifter rörande bokföring af obligationer, som af allmänna verk inköpts.

Att, på sätt komiterade ifrågasatt, utgifter för ifrågavarande, i allmänhet till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställda fonder skulle förskottsvis bestridas af statsverkets allmänna tillgångar, lärer under alla förhållanden icke kunna anses lämpligt.

Beträffande komiterades förslag, att granskningen af inkommande redogörelser öfver allmänna bevillningen samt upprättandet af sammandrag af desamma skulle från fondkontoret till riksbokslutsbyrån öfverflyttas, tillåter sig Statskontoret nämna, att dessa ärenden städse tillhört riksbokslutskontorets handläggning.

I afseende å diariiföringen anser sig Statskontoret kunna endast i underdånighet förklara, att, enligt Statskontorets tanka, det nuvarande sättet för diariiföringen, så väl för befordrande af reda och ordning som till möjliggörande af snabbhet i expeditionen, eger afgjort företräde framför det af komiterade sid. 44 föreslagna.

Vid protokollsföringen synas komiterade endast i tvenne hänseenden hafva afsett förändring i den ordning, som hittills i Statskontoret iakttagits. Då erforderliga anteckningar om skrivelsernas uppsättning, justering och expedition nu införas, jemte expeditionens i korthet affattade rubrik, i en särskild, alltid i sessionsrummet befintlig lista, skulle, enligt deras förslag, desse annotationer göras i sjelfva protokollet. Derigenom vunnas väl den besparing i arbete, att expeditionens rubrik ej behöfde särskildt införas, men deremot

skulle tillsynen, att icke expedierandet af någon skrifvelse blifvit fördröjd, i ej ringa mån försvåras. Vidare hafva komiterade ansett att möjligen uppkomna skiljaktiga meningar vid beslutens fattande borde biläggas registratoret, men icke intagas i protokollet. Då emellertid skiljaktiga meningar i sådana ärenden, hvilka ej föranleda någon i registratoret ingående expedition, t. ex. anordningsmål, väl fortfarande skulle i protokollet intagas, synes anledning icke förefinnas, att derur utesluta dem, som hänföra sig till en skrifvelse eller ett underdånigt utlåtande, helst skiljaktigheten endast i sistnämnda fall, eller då den afser någon till Kongl. Maj:t gjord framställning, bör från verket expedieras.

Med hänseende till hvad komiterade beträffande expeditionernas underskrifvande hemställt, må endast anföras, att Statskontoret anser, äfven med den kollegiala formens bibehållande, ej nödigt att, såsom nu, alla utgående expeditioner underskrifvas af alla dem, som i beslutet deltagit, likasom den jemväl i instruktionen stadgade dubbla kontrasigneringen af både sekreterare och kamererare synes helt och hållet öfverflödigt.

I fråga om de af komiterade föreslagna allmänna grunder för löne-regleringen, har det fästas Statskontorets uppmärksamhet, att den tid af två månader, hvarunder embets- och tjenstemän för närvarande äro vid styrkt sjukdomsförfall befriade från afdrag å aflöningen, blifvit af komiterade nedsatt till en månad. Detta synes så mycket mera obilligt, som vilkoret för sådan befrielse från afdrag blifvit väsentligen skärpt, i det skilnad gjorts mellan verkligt sjukdomsförfall och ledighet för svag helsas vårdande. Svårigen lärer väl någon inom en månad blifva från verklig sjukdom så återställd, att han kan i tjenstgöring inträda; och den obemedlade tjenstemannen är väl just under sådan sjukdom som mest i behof af sina löneinkomster oafkortade. Aflöningens fördelning i lön och tjenstgöringspenningar synes, efter den hittills iakttagna grunden, att tjensteman i allmänhet skall vid ledighet afstå en fjerdedel af sin aflöning, böra bestämmas så, att tre fjerdedelar af aflöningen utgör lön och en fjerdedel tjenstgöringspenningar, hvaraf då skulle blifva en följd, att ålderstillägg komme att på enahanda sätt fördelas.

Vid komiterades förslag till stadganden angående semester, angående tjänsters förening, angående pensionsålder och angående skyldighet att afgå med full pension, har Statskontoret icke haft något att erinra.

Beträffande komiterades förslag i afseende å de särskilda tjänstebefattningarne inom Statskontoret och dermed förenade åligganden, torde Statskontoret få yttra sig endast i den mån, förslagen icke ega direkt samband med de förslag till förändringar i organisationen af verkets styrelse och i sättet för verkställande af Statskontorets liqvider, som Statskontoret häröfvan afstyrkt.

Så hafva komiterade föreslagit, att sekreterare- och advokatfiskalstjänsterna måtte förenas och i staten uppföras såsom en sekreterare- och ombudsmanstjänst. Efter det i advokatfiskalskontoret förda diarium hafva komiterade meddelat, att antalet mål utgjort år 1873 123 och 1874 273, samt att under innevarande år antalet blefve ej obetydligt större. I allmänhet lemna ej diarium någon tillförlitlig kännedom om beskaffenheten eller omfånget af det arbete, som inom någon viss gren af administrationen nedlägges, och detta är otvifvelaktigt i ännu högre grad än eljest förhållandet inom advokatfiskalskontoret. Granskningen t. ex. af inkomna restantieredogörelser eller inventeringen af stämpelpappersförrådet föranleder, om skäl till anmärkning ej förekommit, endast ett memorial på några rader, men sjelfva granskningen eller inventeringen kan hafva påkallat hela veckors tråget arbete. Dessutom är en vigtig del af advokatfiskalens verksamhet ej i diarium synlig, såsom det ständiga öfvervakandet, huruvida någon person, som ingått borgen för kronans uppbörd, varder i konkurs-tillstånd försatt, skrivelser med påminnelse om inbetalning af testamentsbevillning m. m. I följd af förslaget om upphörande af Statskontorets inseende öfver Myntverket, skulle advokatfiskalens skyldighet att annotera nämnda verks assignationer och attester upphöra. Fullgörandet af denna skyldighet är ej förenadt med synnerligt besvär. Af större vigt skulle då vara befrielsen från granskningen af testamentsbevillningen i landsorten, i afseende hvarå Statskontoret dock tillåter sig åberopa hvad här ofvan derom anförts. Vidare hafva komiterade hemställt, att från advokatfiskalen till fond- och revisionskontoret eller, enligt komiterades förslag, fond- och stämpelbyrån, skulle öfverflyttas åliggandet att tillse, det afgifna förbindelser för lån så väl från fon-

derna som från beviljade medel till understöd för vattenaftappnings- och odlingsföretag m. m. bibehållas vid gällande kraft och att kronans säkerhet icke förminskas, äfvensom att öfvervaka statens säkerhet i fråga om ställd borgen af kronans uppördsmän och för stämpelpappersredogörare äfvensom för den testamentsbevillning, som skall i hufvudstaden erläggas. Då för fullgörandet af en stor del af dessa göromål kan erfordras juridisk erfarenhet, kan Statskontoret icke annat än afstyrka desammas öfverflyttande på tjänstebefattningar, för hvilka någon kompetens i sådant hänseende icke ens blifvit ifrågasatt. Men äfven om alla dessa göromål lämpligen kunde advokatfiskalen frånskiljas, och äfven om sekreteraren skulle kunna utföra en del af sina göromål genom en till hans biträde ställd e. o. tjänsteman, föreställer sig likväl Statskontoret, att föreningen af sekreterare- och advokatfiskalstjänsterna skulle möta oöfvervinnerliga svårigheter. Oafsedt göromålen mängd äro en del af dem af den beskaffenhet, att de måste på en viss tid förrättas. Förutom de månadliga inventeringarne hos stämpelpapperskassören, har advokatfiskalen att vid årets slut förrätta inventering, ej endast af alla de fonderna tillhöriga eller eljest i räntekammaren förvarade säkerhetshandlingar, utan äfven af behållningarna hos alla stämpelpappersförsäljningsmän i hufvudstaden samt af Statskontorets stämpelpappersförråd — en inventering, som kan upptaga en eller flera veckors tid, i mån af förrådets storlek, och som dessutom kan, äfven under årets lopp, förekomma, i händelse stämpelpapperskassören från tjänsten afgår eller erhåller längre tids ledighet. Vid alla dessa tillfällen skulle Statskontoret längre eller kortare tid blifva i saknad af sekreterarebiträde. Naturligtvis skulle det ej möta svårighet att, på sätt en reservant ifrågasatt, emot aflöning i den föreslagna första lönegraden anställa en ombudsman, men för denne måste, i följd af den otillräckliga aflöningen, skötandet af denna befattning blifva en bisak; och Statskontoret behöfver för de många inom detta embetsverk förekommande viktiga frågor af juridisk natur tillgång på en tjänsteman, som ej endast har juridisk kompetens, utan äfven mognad erfarenhet i juridiska värf, och som är så aflönad, att af honom kan fordras, att han odeladt egnar sig åt tjänsten.

Emot indragning af kammarskrifvare- och kanslisttjänsterna har Statskontoret, då indragning af motsvarande tjänster inom Eders Kongl.

Maj:ts kansli redan vunnit Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens bifall, icke något att erinra; men deremot kan Statskontoret ej dela komiterades åsigt, att endast en ordinarie notarie skulle behöfva anställas. Då inom Statskontoret föredragning i allmänhet förekommer fem dagar i veckan och dessutom ansvaret för de från kansliet utgående expeditioners kollationering och afsändande icke skäligen bör uteslutande åt e. o. tjenstemän anförtros, anser Statskontoret, i likhet med ofvan omförmälde reservant, att två notariebeställningar äro för göromålens behöriga skötande oundgängligen erforderliga.

Under förmälan, hurusom alla af Statskontoret beslutade utgifter antecknas uti de s. k. kammarskrifvareböckerna, uti utgiftsmemorialböckerna samt å räntekammaren, men influtna medel endast å räntekammaren och inkomstmemorialboken, hafva komiterade, då det för utöfvande af behörig kontroll icke syntes vara nödigt att utgifterna bokfördes på flera ställen än inkomsterna, ansett utgiftsmemorialböckerna kunna undvaras. Enär utgifterna i sjelfva räkenskapen — memorialböckerna — upptagas endast summariskt för hvarje anordning, men i de s. k. kammarskrifvareböckerna annoteras specifikt för hvarje särskild utgiftspost, och en sådan olikhet icke kan i afseende på inkomsterna ifrågakomma, ligger deri orsaken, hvarför icke jemväl inkomsterna i s. k. kammarskrifvarebok antecknas. Förutom dessa specifika annotationer af utgifterna innehålla kammarskrifvareböckerna en mängd anteckningar, som ej egna sig för en räkenskap, men äro af stor vikt dels för möjliggörande af snabbhet i expeditionen och dels för beredande af kännedom om hvarje anslags ställning, såsom angående de Kongl. bref, genom hvilka de årliga staterna blifvit Statskontoret delgifna eller särskilda nådiga dispositioner gjorda, angående tiden då någon löntagare eller pensionär affidit eller löntagare eljest från tjensten afgått, angående uppvisandet af fullmakt eller förordnande samt om dessa handlingars kartering, angående anmälda immissionsresolutioner m. m. De hafva således en helt annan bestämmelse än memorialböckerna, hvilka, enligt Statskontorets åsigt, äro för sitt ändamål fortfarande behöfliga.

Emot komiterades förslag att de befattningar, som komma att tillhöra första tjänstegraden, måtte tillsättas på det sätt, att endast fullmakt i denna tjänstegrad skulle utfärdas, med Statskontoret förbehållen rätt att anställa fullmaktsinnehafvaren till tjänstgöring tills vidare vid hvilken befattning som helst inom denna grad, har hos Statskontoret någon anmärkning icke förekommit.

Statskontoret har här ofvan i korthet redogjort för de skäl, på grund hvaraf Statskontoret funnit sig, i hufvudsakliga delar, ej kunna biträda det af komiterade uppgjorda förslag till förändringar så väl i sjelfva organisationen af Statskontorets styrelse som äfven i öfrigt i sättet för fullgörande af embetsverkets särskilda funktioner. Denna redogörelse torde ådagalägga, att omförmälda förändringar i sjelfva verket icke kunna betraktas såsom förenklingar i sättet för ärendenas behandling inom Statskontoret, utan, i den mån de ej endast afse öfverflyttandet af göromål från detta till andra embetsverk, hufvudsakligen innebära borttagandet af hittills varande kontroller. Inom ett penningeförvaltande verk måste emellertid anordnandet af fullt betryggande kontroller vara det första vilkoret för en god organisation. Att de kontroller, som under en lång följd af år ansetts inom Statskontoret nödiga och hvilka hittills, så vidt Statskontoret försport, icke funnits hinderliga för embetsverkets förnåga att med all önskvärd snabbhet och i öfrigt på ett nöjaktigt sätt fullgöra sina åligganden, — att dessa kontroller, i stället att inskränkas, på sista tiden måst förstärkas, har varit en gifven följd deraf, att de till Statskontoret öfverflyttade göromål äro af så väsentligen olika beskaffenhet med dem, som enligt instruktionen tillhöra detta embetsverk. Från ledamöternes sida kräfvades därför numera ett ständigt öfvervakande och en noggran tillsyn, som under förut varande förhållanden hvarken var till motsvarande omfång genom någon föreskrift påbjuden eller för ärendenas jemna och trygga gång behöflig. Såvidt Statskontoret kunnat finna, hafva komiterade ej heller ådagalagt, att de nu befintliga kontrollerna äro öfverflödiga eller att formerna för Statskontorets embetsverksamhet i något hänseende föranleda onödig omgång; och detta har gifvit Statskontoret ytterligare stöd för den öfvertygelse, att, ehuru några smärre förenklingar i arbetssättet väl torde kunna åvägabringas, om hvilkas genomförande embetsverket icke läser underlåta att, såvidt på detsamma beror, draga försorg, några väsendtliga

förändringar i embetsverkets organisation likväl icke under för handen varande förhållanden äro af behof påkallade.

För Statskontoret återstår således nu att i underdånighet framlägga förslag till personal- och aflöningsstat, upprättadt i öfverensstämmelse med de grunder, som synts Statskontoret böra i sådant hänseende tillämpas.

Då Statskontoret härvid, oaktadt ej obetydlig förbättring i aflönningen blifvit ifrågasatt, icke tilltrott sig att föreslå några väsentligare indragningar inom personalen, har Statskontoret ansett sig böra i underdånighet påpeka anledningen till detta förhållande. Då, jemlikt Kongl. brefvet den 10 Oktober 1873, de förut under arméförvaltningen stående kassor och fonder, hvilka icke redan af Statskontoret öfvertagits, skulle med 1874 års början dit öfverflyttas och Statskontoret vid samma tid, jemlikt Kongl. brefvet den 6 Juni 1873, skulle mottaga befattningen med vissa Riksgäldskontoret förut tillhörande ärenden, afgaf Statskontoret i underdånig skrifvelse den 15 November sistnämnda år förslag till ny aflönings- och utgiftsstat för embetsverket, hvilket förslag hvilade på den grundsats, att hvarje embets- och tjänsteman borde i sin befattning hafva full sysselsättning och samtidigt innehafvande af beställning inom annat statens eller kommunens embetsverk icke tillåtas. Då nämnda öfverflyttningar möjliggjort indragning inom arméförvaltningen af ett krigsrådsembete och en kamererarebefattning samt inom Riksgäldskontoret af åtta särskilda tjänster, under det Statskontorets personal ökats endast med en kamererare och en bokhållare, jemte det ombudsmansbefattningen förändrats till en advokatfiskals-tjänst, torde deraf framgå, att Statskontorets förutvarande embets- och tjänstemän genom öfverflyttningen erhållit ganska betydlig tillökning i göromål. Den sedermera vunna erfarenheten har jemväl ådagalagt, att personalens antal varit så knappt tilltaget, som med ärendenas behöriga skötande varit förenligt.

Förutom hvad som blir en följd af borttagandet af den hittillsvarande första lönegraden och de dithörande befattningarnes ersättande endast till en del med bättre aflönade ordinarie tjänstemän, men i öfrigt medelst särskilde, tillsvidare eller på viss tid förordnade amanuenser, har Statskontoret derföre nu endast i ett fall och detta efter mycken tvekan ansett sig kunna tillmötesgå yrkandena på minskande af tjänstemännens antal, nemligen i fråga om en af de tvenne räntmästaretjänsterna. Då en andre räntmästare år 1734 tillsattes, skedde det på framställning af Rikets Ständer »till mera säkerhets erhållande för Riksens medel“; och denna kontroll, som allt sedermera blifvit bibehållen, är onekligen för staten särdeles betryggande. Då det

emellertid måste medgifvas, att de inom räntekammaren förekommande göromål, oaktadt de på sista tiden ökats, icke äro af större omfång, än att de i allmänhet böra kunna af *en* räntmästare bestridas, har Statskontoret, under förutsättning, att den å räntekammaren anställde bokhållare må kunna för framtiden biträda i expeditionsgöromålen inom räntekammaren, ansett sig böra föreslå, att den ena räntmästarebefattningen må indragas.

Vidare har Statskontoret, som härofvan yttrat sig om sekreterare-, advokatfiskals och notarietjänsterna, jemväl till pröfning förehaft den frågan, huruvida icke, då Statskontoret ansett ledamotsplatserna böra oförändrade bibehållas, kamereraretjänsterna skulle kunna indragas och den närmare ledningen af arbetena inom kontoren af ledamöterna öfvertagas; men då Statskontoret dervid kommit till den slutsats, att kamereraretjänsten i Riksbokslutskontoret under alla förhållanden måste bibehållas och att indragningen af de två öfriga kamererareplatserna skulle för ärendenas jemna gång med nödvändighet påkalla tillökning i ledamöternas antal, har Statskontoret ansett någon förändring uti ifrågavarande hänseende icke böra ifrågasättas.

Om således desse tjänster bibehållas, torde det af komiterade föreslagna antal af 12 tjänstemän utaf (nya) första lönegraden kunna vara tillräckligt, under förutsättning likväl, att anslaget till amanuenser m. m. bestämmes något högre än komiterade föreslagit. Det utaf komiterade såsom högsta amanuensarvode beräknade belopp af 1,200 kronor synes nemligen allt för knappt för att kunna bereda möjlighet att vid embetsverket fästa dugliga e. o. tjänstemän, helst, genom den betydliga minskningen i antalet af ordinarie tjänstebefattningar, utsigterna till fast anställning i ej ringa mån försämrats, så att dylik anställning i allmänhet icke lär kunna förr än efter upphunna 40 lefnadsår ernås.

Då med de ökade göromålen inom Statskontoret äfven ökad behof af vaktbetjening inträdt, förefinnes icke anledning att ifrågasätta någon minskning i vaktmästarnes hittills varande antal.

I fråga om de af komiterade föreslagna lönebelopp har Statskontoret, förutom hvad ofvan nämnts angående aflöningsens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, ansett sig icke böra ifrågasätta någon förändring, utom i afseende på stämpelpapperskassören samt förste vaktmästaren. Bemålde kassör, som, genom öfverflyttningen till Stats-

kontoret af en del Riksgäldskontoret förut tillhörande ärenden, fått betydlig tillökning i sina ganska maktpåliggande göromål, har för närvarande 3,000 kronor i lön jemte dyrtidstillägg af 600 kronor och skulle, enligt komiterades förslag, undfå i lön och tjenstgöringspenningar 2,800 kronor samt misräkningspenningar 500 kronor, eller tillhopa 3,300 kronor, med rätt till två ålderstillägg à 500 kronor, så att aflöningen kunde stiga till 4,300 kronor. Enligt Statskontorets bilagda förslag skulle misräkningspenningarne utgå med 700 kronor, och således den ursprungliga aflöningen utgöra 3,500 kronor, hvilket belopp kunde höjas efter 5 års tjenstgöring till 4,000 kronor och efter ytterligare 5 års till 4,500 kronor. Förste vaktmästaren skulle, enligt komiterades förslag, erhålla i lön och tjenstgöringspenningar 1,100 kronor, utan rätt till ålderstillägg; men då de öfrige vaktmästarne skulle, efter 5 års tjenstgöring, kunna undfå ålderstillägg med 100 kronor, har det synts Statskontoret lämpligast, att förste vaktmästarens aflöning blefve bestämd till 1,000 kronor med enahanda rätt till ålderstillägg, som de öfrige vaktmästarne.

Den aflöningsstat, hvilken Statskontoret sålunda tillåter sig i underdånighet föreslå, slutar på en summa af 114,400 kronor, förutom hvad som kan till ålderstillägg åtgå; hvaremot det med nyssberörda underdåniga skrifvelse den 15 November 1873 öfverlemnade statsförslag uppgick till 127,700 kronor. Då emellertid antagandet af det nu framlagda förslaget skulle medföra indragning af åtskilliga befattningar, måste, i den mån innehafvarne af dessa befattningar äro med fullmakter försedde, deras löner å allmänna indragningsstaten uppföras; men då de nya notarie- och bokhållarebefattningarne torde hufvudsakligen blifva besatte med sådane tjenstemän, som nu innehafva fullmakt på kanslist- eller kammarskrifvaretjenst, kan beloppet af de löner, som skulle på indragningsstat uppföras, icke för närvarande beräknas. Utgiften i detta hänseende blefve i allt fall ojemförligt mindre, än i händelse komiterades förslag vunne tillämpning.

Remissakten återställes i underdånighet och Statskontoret framhärdar med djupaste vördnad, trohet och nit,

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, troppligtigste
tjenare och undersäter:

AUG. HÄGGBLADH. M. NORDLINDH, PER SAMZELIUS.
föredragande.

C. Kinberg. K. Stolpe.

Stockholm den 13 December 1875.

Förslag till

Stat

för Statskontoret, att tillämpas från och med år 1877.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
President	7,500	2,500	---	10,000	
1 Stats-kommissarie	4,800	1,600	---	6,400	Efter 5 års tjenstgöring inom graden kan aflönningen höjas med 600 kronor
2 Dito	9,600	3,200	---	12,800	
<i>Kansliet:</i>					
Sekreterare	3,375	1,125	---	4,500	
1 Notarie	2,100	700	---	2,800	
1 Dito	2,100	700	---	2,800	
Registrator och Aktuarie	2,100	700	---	2,800	
<i>Advokatfiskalskontoret</i>					
Advokatfiskalen	3,375	1,125	---	4,500	Efter 5 års tjenstgöring inom graden kan aflönningen höjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor:
<i>Kammarkontoret:</i>					
Kamererare	3,375	1,125	---	4,500	
1 Bokhållare	2,100	700	---	2,800	
2 Dito	4,200	1,400	---	5,600	
<i>Fond- och Revisionskontoret:</i>					
Kamererare	3,375	1,125	---	4,500	
1 Revisor och Bokhållare	2,100	700	---	2,800	
Transport	---	---	---	66,800	

	Lön.	Tjenstgöringspennin- gar.	Miss- rak- nings- pennin- gar.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Transport	—	—	—	66,800	
<i>Räntekammaren :</i>					
Räntmästare	4,500	1,500	—	6,000	}
1 Bokhållare	2,100	700	—	2,800	
<i>Riksbokslutskontoret :</i>					
Kamererare	3,375	1,125	—	4,500	} Efter 5 års tjenstgöring inom graden kan aflöningen höjas med 500 kronor och efter 10 års med ytterligare 500 kronor.
1 Bokhållare	2,100	700	—	2,800	
2 Dito	4,200	1,400	—	5,600	
<i>Kontoret för stämpelväsendet :</i>					
1 Kassör	2,100	700	700	3,500	}
Anslag till amanuenser, vikariat, renskrifning samt flitpennin- gar	—	—	—	15,000	
<i>Vaktbetjeningen :</i>					
1 Förste Vaktmästare	750	250	—	1,000	} Efter 5 års tjenstgöring kan aflöningen höjas med 100 kronor.
1 Vaktmästare	600	200	—	800	
7 Dito	4,200	1,400	—	5,600	
Summa	—	—	—	114,400	